EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 7. 2017
COM(2017) 369 final

2017/0153 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Rakúsko a Rumunsko oprávňujú prijať v záujme Európskej únie pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Cieľom Haagskeho dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí (ďalej len „dohovor z roku 1980“), ktorý doteraz ratifikovalo 97 krajín vrátane všetkých členských štátov EÚ, je obnoviť pôvodný stav bezodkladným vrátením neoprávnene premiestnených alebo zadržiavaných detí prostredníctvom systému spolupráce medzi ústrednými orgánmi určenými zmluvnými stranami.

Keďže predchádzanie únosom detí je podstatnou súčasťou politiky EÚ zameranej na podporu práv dieťaťa, Európska únia aktívne pôsobí na medzinárodnej úrovni s cieľom zlepšiť uplatňovanie dohovoru z roku 1980 a nabáda tretie krajiny, aby k nemu pristúpili.

Panama uložila dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 2. februára 1994. Dohovor nadobudol v Paname platnosť 1. mája 1994.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi Panamou a 26 členskými štátmi EÚ. Iba Rakúsko a Rumunsko ešte neprijali pristúpenie Panamy k dohovoru.

Uruguaj uložil dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 18. novembra 1999. Dohovor nadobudol v Uruguaji platnosť 1. februára 2000.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi Uruguajom a 25 členskými štátmi EÚ. Iba Rakúsko, Dánsko a Rumunsko ešte neprijali pristúpenie Uruguaja k dohovoru.

Kolumbia uložila dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 13. decembra 1995. Dohovor nadobudol v Kolumbii platnosť 1. marca 1996.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi Kolumbiou a 25 členskými štátmi EÚ. Iba Rakúsko, Dánsko a Rumunsko ešte neprijali pristúpenie Kolumbie k dohovoru.

Salvádor uložil dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 5. februára 2001. Dohovor nadobudol v Salvádore platnosť 1. mája 2001.

Dohovor z roku 1980 je už v platnosti medzi Salvádorom a 25 členskými štátmi EÚ. Iba Rakúsko, Dánsko a Rumunsko ešte neprijali pristúpenie Salvádoru k dohovoru.

Podľa článku 38 ods. 4 dohovoru z roku 1980 sa dohovor uplatňuje medzi pristupujúcou krajinou a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásia, že pristúpenie prijali.

Skutočnosť, že EÚ má výlučnú právomoc vo veci prijatia pristúpenia tretej krajiny k dohovoru z roku 1980, potvrdil Súdny dvor Európskej únie, ktorý rozhodoval na základe iniciatívy Komisie.

Súdny dvor Európskej únie vo svojom stanovisku 1/13 zo 14. októbra 2014 uviedol, že prijatie pristúpenia tretieho štátu k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej právomoci Únie.

Súdny dvor trval na potrebe jednotnosti na úrovni EÚ, aby sa zabránilo premenlivej geometrii (*géométrie variable*) medzi členskými štátmi.

Keďže problematika medzinárodných únosov detí patrí do výlučnej vonkajšej právomoci Európskej únie, rozhodnutie o prípadnom prijatí pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru sa musí prijať formou rozhodnutia Rady na úrovni EÚ. Rakúsko a Rumunsko by preto mali v záujme Európskej únie urobiť vyhlásenie o prijatí pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvadoru.

Prijatie Rakúskom a Rumunskom by malo urobiť dohovor z roku 1980 uplatniteľným medzi Uruguajom, Kolumbiou, Salvádorom a všetkými členskými štátmi EÚ s výnimkou Dánska. Dohovor z roku 1980 sa vo vzťahu k Paname začne uplatňovať vo všetkých členských štátoch EÚ.

- **Súlad s existujúcimi ustanoveniami politík v oblasti tejto politiky**

Pokiaľ ide o únosy detí rodičmi, Haagsky dohovor z roku 1980 je medzinárodným ekvivalentom nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 (známeho ako nariadenie Brusel IIa), ktoré predstavuje základný kameň justičnej spolupráce EÚ v manželských veciach a vo veciach rodičovských povinností[1].

Jedným z hlavných cieľov nariadenia je zabrániť únosom detí medzi členskými štátmi stanovením postupov na zabezpečenie bezodkladného návratu dieťaťa do členského štátu, v ktorom má dieťa obvyklý pobyt. Nariadenie Brusel IIa na tento účel zahŕňa vo svojom článku 11 postup stanovený v Haagskom dohovore z roku 1980 a dopĺňa ho o objasnenie niektorých jeho aspektov, najmä vypočutie maloletého dieťaťa, časovú lehotu na vydanie rozhodnutia po podaní žiadosti o návrat a dôvody pre nenavrátenie dieťaťa. Zavádzajú sa v ňom aj ustanovenia, ktorými sa upravujú protichodné príkazy o vrátení alebo nevrátení dieťaťa vydané v rôznych členských štátoch.

Európska únia na medzinárodnej úrovni podporuje pristúpenie tretích krajín k dohovoru z roku 1980, aby sa jej členské štáty mohli spoliehať na spoločný právny rámec na riešenie prípadov medzinárodných únosov detí.

Od júna 2015 do decembra 2016 bolo prijatých už desať rozhodnutí Rady s cieľom prijať pristúpenie desiatich tretích krajín (Maroka, Singapuru, Ruskej federácie, Albánska, Andorry, Seychel, Arménska, Kórejskej republiky, Kazachstany a Peru) k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o medzinárodných únosoch detí[2].

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Tento návrh je zjavne spojený so všeobecným cieľom ochrany práv dieťaťa zakotveným v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Systém Haagskeho dohovoru z roku 1980 má za cieľ chrániť dieťa pred škodlivými vplyvmi únosu jedným z rodičov a zabezpečiť, aby dieťa mohlo udržiavať styk s oboma rodičmi, napríklad zabezpečením účinného výkonu práva styku.

Za zmienku stojí tiež prepojenie na podporu používania mediácie pri riešení cezhraničných rodinných sporov. Smernica o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach[3] sa takisto uplatňuje na rodinné právo v rámci spoločného európskeho justičného priestoru. Haagsky dohovor z roku 1980 tiež podporuje zmierlivé riešenie rodinných sporov. Jedna z príručiek osvedčených postupov podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980, ktoré uverejnila Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného, je venovaná používaniu

---

[1] Ú. v. EÚ L 338, 23.12.2003, s. 31.

[2] Bolo prijatých desať rozhodnutí Rady, ktorými sa členské štáty oprávňujú prijať k dohovoru z roku 1980 pristúpenie **Andorry** (rozhodnutie Rady 2015/1023 prijaté 15. júna 2015); **Seychel** (rozhodnutie Rady 2015/2354 prijaté 10. decembra 2015); **Ruska** (rozhodnutie Rady 2015/2355 prijaté 10. decembra 2015); **Albánska** (rozhodnutie Rady 2015/2356 prijaté 10. decembra 2015); **Singapuru** (rozhodnutie Rady 2015/1024 prijaté 15. júna 2015); **Maroka** (rozhodnutie Rady 2015/2357 prijaté 10. decembra 2015); **Arménska** (rozhodnutie Rady 2015/2358 prijaté 10. decembra 2015); **Kórejskej republiky (**rozhodnutie Rady 2016/2313 prijaté 8. decembra 2016 **)**, **Kazachstanu (**rozhodnutie Rady 2016/2311 prijaté 8. 12. 2016 **)** a **Peru (**rozhodnutie Rady 2016/2312 prijaté 8. 12. 2016**)**.

[3] Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/52/ES z 21. mája 2008 o určitých aspektoch mediácie v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. EÚ L 136, 24.5.2008, s. 3);

mediácie pri riešení medzinárodných rodinných sporov týkajúcich sa detí, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti dohovoru. Na podnet Európskej komisie bola táto príručka preložená okrem anglického a francúzskeho jazyka do všetkých jazykov EÚ, ako aj do arabského jazyka s cieľom podporiť dialóg so štátmi, ktoré ešte neratifikovali dohovor, a pomôcť hľadať konkrétne spôsoby riešenia problémov spôsobených medzinárodnými únosmi detí vo vzťahoch s krajinami, ktoré dohovor neratifikovali[4].

2. PRÁVNY ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

• Právny základ

Vzhľadom na skutočnosť, že rozhodnutie sa týka medzinárodnej dohody, uplatniteľným právnym základom je článok 218 Zmluvy o fungovaní Európskej únie spolu s článkom 81 ods. 3. Rada sa uznáša jednomyseľne po konzultácii s Európskym parlamentom.

Spojené kráľovstvo a Írsko sú viazané nariadením (ES) č. 2201/2003, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu.

• Proporcionalita

Tento návrh je vypracovaný v súlade s už prijatými rozhodnutiami Rady týkajúcimi sa tej istej témy a nepresahuje rámec toho, čo je potrebné na dosiahnutie cieľa súdržnej činnosti EÚ v oblasti medzinárodných únosov detí tým, že sa zabezpečí, aby Rakúsko a Rumunsko v danej lehote prijali pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ *EX POST*, KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

• Konzultácie so zainteresovanými stranami

Rakúsko a Rumunsko, ktoré sa radili s Komisiou o svojej ochote prijať pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k dohovoru z roku 1980, zaujali kladné stanovisko.

Z diskusií vedených na stretnutí expertov 24. apríla 2017 vyplynulo, že v tejto fáze neexistujú žiadne námietky voči prijatiu pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k dohovoru z roku 1980 Rakúskom a Rumunskom.

• Získavanie a využívanie expertízy

Keďže dohovor je už v platnosti v 26 členských štátoch vo vzťahu k Paname a v 25 členských štátoch vo vzťahu k Uruguaju, Kolumbii a Salvádoru, Komisia a experti členských štátov boli názoru, že v takýchto prípadoch nie je potrebné osobitné posúdenie situácie danej tretej krajiny.

Experti členských štátov neuviedli žiadne problémy pri uplatňovaní dohovoru z roku 1980, pokiaľ ide o Panamu, Uruguaj, Kolumbiu a Salvádor.

[4] https://www.hcch.net/en/publications-and-studies/details4/?pid=5568&dtid=3.

- **Posúdenie vplyvu**

V súvislosti s desiatimi rozhodnutiami Rady prijatými v rokoch 2015 až 2016, pokiaľ ide o prijatie pristúpenia niekoľkých tretích krajín k Haagskemu dohovoru z roku 1980, sa vzhľadom na povahu tohto legislatívneho aktu nevykonalo žiadne osobitné posúdenie vplyvu. V každom prípade sa osobitné posúdenie situácie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru považovalo za nadbytočné vzhľadom na skutočnosť, že dohovor je už v platnosti v 26 alebo 25 členských štátoch EÚ, ako aj na ochotu Rakúska a Rumunska prijať pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Navrhované rozhodnutie nemá nijaký vplyv na rozpočet.

5. OSTATNÉ PRVKY

- **Plány vykonávania a monitorovanie, hodnotenie a podávanie správ**

Keďže sa návrh týka len oprávnenia Rakúska a Rumunska prijať pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k dohovoru z roku 1980, monitorovanie jeho vykonávania sa obmedzuje na dodržanie znenia vyhlásenia Rakúska a Rumunska a na dodržanie lehoty na jeho uloženie a oznámenie o uložení vyhlásenia Komisii, ako sa stanovuje v rozhodnutí Rady.

2017/0153 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY,

ktorým sa Rakúsko a Rumunsko oprávňujú prijať v záujme Európskej únie pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 81 ods. 3 v spojení s jej článkom 218,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu[5],

keďže:

(1) Európska únia si stanovila za jeden zo svojich cieľov presadzovanie ochrany práv dieťaťa, ako sa uvádza v článku 3 Zmluvy o Európskej únii. Opatrenia na ochranu detí pred neoprávneným premiestňovaním alebo zadržiavaním sú zásadnou súčasťou tejto politiky.

(2) Rada prijala nariadenie (ES) č. 2201/2003 („nariadenie Brusel IIa“), ktorého cieľom je chrániť deti pred škodlivými účinkami neoprávneného premiestnenia alebo zadržiavania a stanoviť postupy na zabezpečenie ich bezodkladného návratu do štátu ich obvyklého pobytu, ako aj zabezpečiť pre ne ochranu práv styku a opatrovníckych práv.

(3) Nariadením Brusel IIa sa dopĺňa a posilňuje Haagsky dohovor z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“), ktorým sa na medzinárodnej úrovni stanovuje systém povinností a spolupráce medzi zmluvnými štátmi a medzi ústrednými orgánmi a ktorý má za cieľ zabezpečiť bezodkladný návrat neoprávnene premiestnených alebo zadržiavaných detí.

(4) Všetky členské štáty Únie sú zmluvnými stranami Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(5) Únia nabáda aj tretie štáty, aby pristúpili k Haagskemu dohovoru z roku 1980, a podporuje správne vykonávanie Haagskeho dohovoru z roku 1980 okrem iného účasťou – spolu s členskými štátmi – v osobitných výboroch, ktoré pravidelne zvoláva Haagska konferencia medzinárodného práva súkromného.

(6) Spoločný právny rámec platný vo vzťahu medzi členskými štátmi Únie a tretími štátmi by mohol byť najlepším riešením citlivých prípadov medzinárodných únosov detí.

(7) V Haagskom dohovore z roku 1980 sa stanovuje, že sa uplatňuje medzi pristupujúcim štátom a zmluvnými štátmi, ktoré vyhlásili, že toto pristúpenie prijali.

[5] Ú. v. EÚ C […], […], s. […].

(8) Haagsky dohovor z roku 1980 neumožňuje organizáciám regionálnej ekonomickej integrácie, akou je Únia, stať sa jeho zmluvnou stranou. Únia k nemu preto nemôže pristúpiť, a ani uložiť vyhlásenie o prijatí pristupujúceho štátu.

(9) Na základe stanoviska Súdneho dvora Európskej únie 1/13 patria vyhlásenia o prijatí podľa Haagskeho dohovoru z roku 1980 do výlučnej vonkajšej právomoci Únie.

(10) Panama uložila dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 2. februára 1994. Dohovor nadobudol v Paname platnosť 1. mája 1994.

(11) Všetky dotknuté členské štáty s výnimkou Rakúska a Rumunska už pristúpenie Panamy k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali. Panama prijala Bulharsko, Cyprus, Estónsko, Litvu, Lotyšsko, Maltu a Slovinsko. Posúdenie situácie v Panamy viedlo k záveru, že Rakúsko a Rumunsko sú v pozícii, aby prijali v záujme Únie pristúpenie Panamy podľa podmienok Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(12) Uruguaj uložil dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 18. novembra 1999. Dohovor nadobudol v Uruguaji platnosť 1. februára 2000.

(13) Všetky dotknuté členské štáty s výnimkou Rakúska a Rumunska už pristúpenie Uruguaja k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali. Uruguaj prijal Bulharsko, Estónsko, Litvu a Lotyšsko. Posúdenie situácie v Uruguaja viedlo k záveru, že Rakúsko a Rumunsko sú v pozícii, aby prijali v záujme Únie pristúpenie Uruguaja podľa podmienok Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(14) Kolumbia uložila dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 13. decembra 1995. Dohovor nadobudol v Kolumbii platnosť 1. marca 1996.

(15) Všetky dotknuté členské štáty s výnimkou Rakúska a Rumunska už pristúpenie Kolumbie k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali. Kolumbia prijala Bulharsko, Estónsko, Litvu, Lotyšsko a Maltu. Posúdenie situácie v Kolumbii viedlo k záveru, že Rakúsko a Rumunsko sú v pozícii, aby prijali v záujme Únie pristúpenie Kolumbie podľa podmienok Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(16) Salvádor uložil dokument o pristúpení k dohovoru z roku 1980 dňa 5. februára 2001. Dohovor nadobudol v Salvádore platnosť 1. mája 2001.

(17) Všetky dotknuté členské štáty s výnimkou Rakúska a Rumunska už pristúpenie Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali. Salvádor prijal Bulharsko, Estónsko, Litvu a Lotyšsko. Posúdenie situácie v Salvádoru viedlo k záveru, že Rakúsko a Rumunsko sú v pozícii, aby prijali v záujme Únie pristúpenie Salvádoru podľa podmienok Haagskeho dohovoru z roku 1980.

(18) Preto by sa Rakúsko a Rumunsko mali oprávniť, aby v záujme Únie uložili svoje vyhlásenie o prijatí pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru v súlade s podmienkami uvedenými v tomto rozhodnutí. Ostatné členské štáty Únie, ktoré už pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 prijali, by preto nemali uložiť nové vyhlásenia o prijatí, keďže existujúce vyhlásenia zostávajú podľa medzinárodného práva verejného v platnosti.

(19) Spojené kráľovstvo a Írsko sú viazané nariadením Brusel IIa, a preto sa zúčastňujú na prijatí a uplatňovaní tohto rozhodnutia.

(20) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu č. 22 o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko nezúčastňuje na prijatí tohto rozhodnutia, nie je ním viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

1. Rakúsko a Rumunsko sa týmto oprávňujú v záujme Únie prijať pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí („Haagsky dohovor z roku 1980“).

2. Rakúsko a Rumunsko uložia najneskôr do ... [dvanásť mesiacov odo dňa prijatia tohto rozhodnutia] vyhlásenie o prijatí v záujme Únie pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 v tomto znení:

„[ČLENSKÝ ŠTÁT – úplný názov] vyhlasuje, že prijíma pristúpenie Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z 25. októbra 1980 o občianskoprávnych aspektoch medzinárodných únosov detí v súlade s rozhodnutím Rady (EÚ) 2017/…[*]“.

3. Rakúsko a Rumunsko informujú Radu a Komisiu o uložení svojho vyhlásenia o prijatí pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru a oznámia Komisii znenie vyhlásenia do dvoch mesiacov od jeho uloženia.

Článok 2

Členské štáty, ktoré uložili svoje vyhlásenia o prijatí pristúpenia Panamy, Uruguaja, Kolumbie a Salvádoru k Haagskemu dohovoru z roku 1980 pred dátumom prijatia tohto rozhodnutia, neukladajú nové vyhlásenia.

Článok 3

Toto rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Toto rozhodnutie je určené Rakúsku a Rumunsku.

V Bruseli

Za Radu
predseda

[*] Ú. v.: vložte prosím číslo tohto rozhodnutia.